

EL FUTUR AGRÍCOLA METROPOLITÀ A LA LLUM DE LA PROPOSTA DE LLEI D'ESPAYS AGRARIS

HORTÈNSIA GRAU JUAN

Diputada al Parlament de Catalunya en la X i XI legislatures i ponent de la Llei d'Agricultura

L'article justifica la necessitat de la Llei d'Espais Agraris que s'està tramitant al Parlament, per tal d'afrontar amb garanties i seguretat jurídica el futur de l'agricultura al país.

The article justifies the need of the Law on Agrarian Spaces that is being discussed in Parliament, in order to face the future of agriculture in the country with legal and safety guarantees.

AGRICULTURA · PAISATGE · LEGISLACIÓ · PARLAMENT DE CATALUNYA
 ULTURE · LANDSCAPE · LEGISLATION · PARLIAMENT OF CATALONIA

Respondre aquesta qüestió sobre el futur de l'agricultura del Baix Llobregat, o del país en termes més generals, representa poder respondre qüestions com ara si calen polítiques comunes a tots els espais agraris que configuren el Baix; o si els espais agraris avui a casa nostra tenen el suficient nivell de protecció; o si creiem que és possible superar la vella i falsa dicotomia entre l'activitat agrícola, ramadera, silvícola i la protecció ecològica dels ecosistemes; o si apostem per un model agroalimentari que garanteixi la sobirania alimentària, la renda agrària dels productors i el dret de la ciutadania a l'alimentació saludable; o si creiem que cal una intervenció/intermediació pública davant l'abandonament de terres i llur capacitat de produir aliments; o si creiem que l'agricultura periurbana i les diverses formes de cogestió com els parcs agraris són una bona eina... La forma com responguem a aquestes i altres qüestions, que avui per la limitació de temps no tractarem, ens dibuixaran els escenaris de futur.

Al Parlament hem iniciat la tramitació de la Proposició de Llei d'Espais Agraris, de la qual soc ponent en representació del Grup Parlamentari de CSQP, una

vella demanda del sector i que malgrat els tímids plantejaments inicials entenem com una oportunitat per avançar en la bona direcció de la protecció dels sòls agraris i dels ecosistemes, del reequilibri territorial i la seguretat sobirania alimentària amb nous models de producció i distribució, de cicle curt, de proximitat o de km 0 (digueu-li'n com vulgueu, però el concepte és clar).

Avui plantejaré algunes de les qüestions que considerem positives de la Proposició de Llei, però que al nostre parer són encara insuficients, tenint en compte la situació actual: conseqüències del canvi climàtic, globalització i funcionament dels mercats, abandonament de terres, polítiques de regadiu, despoblament zones rurals, etc.

1. Valorem positivament que s'hagi fet l'esforç per presentar aquest text, que ens consta que s'ha treballat amb els sindicats UP, JARC, Centre Propietat Forestal, i respon a una vella demanda del sector. Té qualitats operatives: estudis d'impacte agrari, i això és positiu perquè obliga l'administració i blindarà les amenaces si

la voluntat real de tot el govern és aquesta. S'identifica jurídicament espai agrari amb espai rural, que inclou l'agrícola, el ramader i el forestal, i no creiem que això sigui adequat, atès que els espais forestals tenen definició jurídica pròpia i plans sectorials específics.

“

És important que es reconeixin els Espais d'Alt Valor Agrari i quedin blindats de futures especulacions

”

2. És important que es reconeixin els Espais d'Alt Valor Agrari i quedin blindats de futures especulacions i canvis d'usos. Aquesta figura creiem que afectarà de forma positiva el Parc Agrari del Baix Llobregat i les futures ampliacions o nous parcs que es puguin crear.

3. Creiem que les finalitats de la Llei són incompletes i amb una visió antiquada, atès que no inclouen els serveis ambientals ni de preservació del paisatge que fan pagesos, ramaders i silvicultors, ni com aquesta funció es valoritza. Tampoc es garanteix el tema de la connectivitat ecològica dels diferents espais ni queda condicionat a les polítiques de medi natural i a la futura Llei de Connectors des de l'esborrany del conseller Milà el 2006. Aquest és un aspecte cabdal en el cas del Baix Llobregat, atesos els diferents sistemes que componen el mosaic i que hem pogut conèixer a la Taula anterior; per això és bàsic no considerar-los aïlladament i preveure llur permeabilitat i connectivitat, també amb els cultius propers però que ara estan fora del Parc.

4. És un deute històric i de vital importància que finalment es desenvolupi la Planificació Territorial Agrària, l'únic Pla Sectorial derivat la Llei 23/1983 de política territorial que mai es va desenvolupar, malgrat que també la Llei 18/2004 d'Orientació Agrària i les resolucions aprovades en els debats monogràfics sobre Agricultura del Parlament al 2010 i 2014 defensessin la necessitat de preservar el sòl agrari. A més, per primera vegada i tenint en compte els criteris

de la carta de l'Agricultura Periurbana i com una de les moltes incorporacions del nostre grup, s'inclouran els parcs agraris existents i de nova creació. El que creiem que manca, però, són unes mesures mínimes que caldria establir fins que no estigués aprovat el Pla Sectorial Agrari, ja que solen ser tramitacions lentes i en aquests períodes es poden produir danys irreversibles. Creiem que caldria incorporar, per exemple, mentre no estigui aprovat el Pla i blindada la protecció de la terra, mesures com: en les diferents figures de planejament urbanístic, l'obligació de qualificar com a sòl no urbanitzable la terra agrícola: de regadiu, en producció, concentracions parcel·làries, DO (qualificades o no), IGP o assimilables, territori de connectors ecològics o paisatgístics...

Creiem, a més, que els Estudis d'Impacte Agrari o Anàlisi d'Afeccions Agràries com els denomina la Llei han de ser vinculants i previs a l'aprovació del projecte urbanístic d'infraestructures per tal que la protecció sigui efectiva.

5. El capítol dedicat a l'Activitat Agrària Periurbana, creiem que és molt insuficient, no recull ni les recomanacions de la Carta Agricultura Periurbana, ni les experiències i coneixements del Consorci del Parc Agrari del Baix o d'altres ajuntaments que tenen experiències. Per altra part, no preveu la possibilitat de creació de parcs agraris per interès general, ni recull treballs previs fets pels perímetres existents agraris que tenen la voluntat d'esdevenir parc, com Gallecs, Hortes de Santa Eugènia, Vall d'en Bas o el Pla de Montserrat. També caldrà pensar en contractes territorials d'explotació específics i en les diferents figures de gestió possibles.

6. Un dels aspectes més centrals de la Llei i més demandat pel nostre grup des de fa anys era el Banc o Fons de Terres Agrícoles públic, per tal de tenir eines de gestió dels sòls abandonats o en desús i poder garantir l'accés a la terra dels joves i els qui no venen de pagès i salvaguardar la terra dels moviments especulatiu. Penseu que només a la demarcació de Barcelona hi ha 2.400 ha agrícoles abandonades, de les quals 492'73 ha són al Baix Llobregat, la comarca que en té més.

La proposició de llei és molt tímida i només un primer pas per tenir un inventari de parcel·les en desús en les quals el Departament actuarà com a mitjancer perquè es puguin tornar a treballar. La proposta queda molt lluny d'altres figures que ja existeixen a l'Estat com

els Bancos de Tierras de la Ley 6/2011 de movilidad de Tierras de Galicia, de la Ley 4/1989 de Ordenación Agraria y Desarrollo Rural de Asturias o el Fondo de Tierras de la Ley Foral 1/2002 de Infraestructuras Agrícolas de Navarra, que inclou també el dret de retracte i tempteig de l'administració pública, mecanisme que també existia a Catalunya i que el Govern CIU-PP va abolir el 2012 mitjançant les lleis òmnibus.

A més, creiem que cal que l'Administració doni exemple i, per tant, les primeres finques que s'haurien d'incorporar al Registre són les que té l'Administració, les d'INCASOL, les que ha rebut en herència, les parcel·les que han quedat en desús per planejaments

urbanístics, plans directors, etc., que no s'han desenvolupat.

En definitiva, si som capaços entre tots i totes de fer d'aquesta llei un instrument que transformi el present que tenim avui en les línies explicades, podrem assolir un futur esperançador per als espais agrícoles i forestals, per a les persones que treballen i viuen de la terra, per a la ciutadania que té dret a una alimentació segura i saludable i en definitiva per al planeta que és la casa comuna.

Aquest ha estat i serà el nostre compromís.

Gràcies.

